

Protokół

19. posiedzenia, I. sesji, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 30. grudnia 1902 r.

Początek o godzinie 10 minut 40 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Andrzej hr. Potocki.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Teodor Bohaczewski.

Obecnych posłów 137.

Za strony Rządu: J. E. c. k. Namieśnik Leon hr. Piniński i c. k. Rada Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół siedemnastego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół ośmnastego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowym do przetrzeżenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycji wniesionych po dzień 30 grudnia 1902 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls: 1758, 1759, 1760.

Komisji szkolnej Ls: 1719, 1729, 1734, 1737, 1744, 1748, 1749, 1750, 1762, 1765, 1767.

Komisji petycyjnej Ls: 1761.

Komisji administracyjnej Ls: 1746.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls: 1712, 1715, 1763.

Komisji drogowej Ls: 1716, 1717, 1732.

Wydziałowi krajowemu Ls: 1713, 1714, 1718, 1720, do 1728, 1730, 1731, 1733, 1735, 1736, 1738 do 1743, 1745, 1747, 1751, 1757, 1764, 1766.

Po odczytaniu petycji Ls: 1712. Gminy Grabie powiatu wielickiego o zabezpieczenie wałów ochronnych prawego brzegu Wisły i petycji Ls: 1713. Gminy Krzesławice i Bojanczyce pow. wielickiego o zasiłek na dokonczenie budynku szkolnego; Marszałek udziela głosu p. Skołyszewskiemu, który tego zażądał.

P. Skołyszewski nieobecny.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odpowiednim komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls: 1732 Zwierchności gminnej w Haliczu o zniesienie myta drogowego i mostowego na drodze krajowej pod Haliczem po odczytaniu petycyi Ls: 1733. Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ w Stanisławowie o subwencję przemawia p. Huryk popierając każdą z tych petycyj.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spisdalszych petycyj, które przydzielono odpowiednim komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wraz z Komisją przemysłową wdrożył badania i dochodzenia, oraz rokowania z narodowymi czynnikami w Białej, celem założenia w jak najkrótszym czasie polskich kursów przemysłowych dla rękodzielników, tudzież polskiej szkoły lub kursów dla przemysłu fabrycznego sukienniczego, celem dania możliwości polskim robotnikom sukienniczym nabycia potrzebnych im wiadomości w zawodzie przodowników i mistrzów fabrycznych sukienniczych.

Wnioskodawca:
Stożalski.

Stapiński, Staruch, Ostapczuk, Barabas, Huryk, Żardecki, Szwed, Tarnawski, Szajer, Skołyśzewski, Kramarczyk, Potoczek, Oleśnicki, Mogilnicki, Korol.

W n i o s e k

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby łącznie z Dyrekcją Banku krajowego wziął pod rozważę zmianę warunków

w udzielaniu pożyczek na grunta włościańskie w tym kierunku, ażeby oszacowanie gruntów nie opierało się na samym iioczynnie podatkowym, ale uwzględniało też wartość gospodarstwa włościańskiego w danych — przez stosunki i ceny miejscowe ziemi — warunkach; tudzież, aby te pożyczki rozkładane być mogły do spłaty na dłuższy niż dotychczas szereg lat, podobnie jak pożyczki miejskie, lub pożyczki udzielane obszarom dworskim.

Sprawozdanie swe w tej sprawie przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesyi.

2. Poleca się Dyrekcji Banku krajowego, aby wdrożyła odpowiednie badania w celu założenia zastępstwa Banku krajowego w mieście Białej.

Sprawozdanie z działań w wymienionym celu przedstawi Dyrekcya Wydziałowi krajowemu, który je przedłoży Sejmowi na najbliższej sesyi.

Wnioskodawca:
Stożalski w. r.

Wilczkiewicz, Krementowski, Włodek, Götz. Borkowski, Baworowski, Cielecki, Skołyśzewski, Kramarczyk, Potoczek, Szajer, Szwed, Krempa, Bojko, Stapiński.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, i wzywa do odczytania złożonych interpelacyj.

Sekretarz p. Mycielski czyta:

I n t e r p e l a c y a

do Wys. Wydziału krajowego.

Do powiatów Galicyi zachodniej, które w czerwcu 1902 klęską powodzi nawiedzone zostały, należy bezsprzecznie i powiat Żywiecki, albowiem jak to sprawozdanie

c. k. Starostwa w Żywcu dowodzi, szkody przez tę powódź zrządzone — wynoszą na gruntach włościańskich na drogach i mostach gminnych, jak również na mostach i drogach powiatowych ogólnie około 800.000 koron.

Wobec takiej klęski c. k. Starostwo w Żywcu udało się do c. k. Namiestnictwa, a Wydział powiatowy do Wys. Wydziału krajowego, z prośbą, o wydatniejszą zapomogę dla powiatu Żywieckiego w celu poratowania poszkodowanych włościan i odbudowania zerwanych tam — dróg i mostów — na co c. k. Namiestnictwo udzieliło bezzwrotnej zapomogi tylko 5.000 koron i 5 wagonów soli dla bydła a Wysoki Wydział krajowy także tylko 3.500 koron, co wobec tak wielkiej klęski jest to zapomogą bardzo mało znaczącą, i powiat Żywiecki pod tym względem jest pokrzywdzony, bo Wydział powiatowy mimo tego że obecnie nałożono 31% dodatku na cele drogowe, nie jest w stanie zbudować tych mostów które woda zrujnowała.

Gdy Wysoki Sejm dla powiatów powodzią dotkniętych na ostatniej sesji przyznał kwotę 100.000 koron a z tej powiatowi Żywieckiemu przeznaczono tylko 3.500 koron.

Zapytują przeto podpisani:

1°. Czyli powiatowi Żywieckiemu z przeznaczonych przez Sejm 100 tysięcy koron, będzie jeszcze jaka znaczniejsza kwota powodziowa przyznana i czyli:

2°. Wydział krajowy będzie łaskaw udać się do Wysockiego Rządu o udzielenie temu powiatowi dalszej zapomogi dla uboższych powodzian i na budowę zerwanych mostów na drogach gminnych i powiatowych?

Lwów, dnia 29 grudnia 1902.

Szwed.
Interpelant.

Kramarczyk, Potoczek, Korol, Barabasz, J. Stapiński, Staruch, Bojko, Krempa, Stojalowski, Buynowski, Szajer, Dr. Łazarski, Żardecki, Oleśnicki.

I n t e r p e l a c y a
do Jaśnie Wielmożnego komisarza Rządowego we Lwowie.

Pdniewał jak wiadomo rok 1902 pod względem klęsk elementarnych wyrządził w Galicyi zachodniej znaczne szkody, a szczególnie w powiecie Bialskim w którym według sprawozdania c. k. Starostwa Bialskiego z dnia 26 czerwca b. r. L. 26987 wykazano c. k. Namiestnictwu szkody u samych włościan prócz obszarów dworskich wyrządzone w gruntach i w plonach na 847.000 koron, zaś w mostach w drogach gminnych około 160.000 koron czyli razem około 1.000.000 koron. Na pokrycie czego w swoim wniosku postawionym w miesiącu czerwcu 1902 r. w Sejmie krajowym, domagał się podpisany od Wysockiego Rządu tylko 100.000 a od Sejmu krajowego 20.000 koron — co też Wysoki Sejm, swoją uchwałą w miesiącu lipcu 1902 do wiadomości przyjął; lecz pomimo tego na pokrycie tej nadzwyczajnej klęski udzielił faktycznie bajecznie niską sumę dla powiatu Bialskiego, gdyż tylko z kasy rządowej 16.000 koron, a z Kasy krajowej 3.500 koron — co prawie w żadnym stoku nieporatowało poszkodowanych, tak że wioski położone nad rzekami Soły i Wisły już dziś faktycznie nie mają czem inwentarza swojego żywić — a cóż dopiero będzie z nadechodzącą wiosną przy obsiewie i obsadzaniu gruntów, — jak to już dają do myślenia nowe petycje wpływające do Sejmu z gmin Kaniowa, Kaniowa Bestwińskiego i Kaniowa Dankowskiego, a od innych gmin nadbrzeżnych, trzeba się takich samych prośb spodziewać.

Dla tego podpisani zapytują:

Dla czego powiat Bialski przy rozdzielaniu zapomóg spowodowanych powodziami został tak po macoszemu traktowany,

w obec ogromu klęsk przechodzących jednego miliona koron. I czyli Wysoki Rząd raczy temu powiatowi przy zasiewach wiosennych przyjść koniecznie z wydatniejszą pomocą?

Lwów, dnia 28 grudnia 1902.

Interpelant
Kramarczyk

Stojałowski, Szwed, Żardecki, Potoczek
Wileczkiewicz, A. Krementowski, Oleśnicki,
Mogilnicki, Dr. Łazarski, Korol, Staruch,
Ostapczuk, Barabasz, Huryk.

Interpelacya
do Pana Komisarza Rządowego.

W dniu 25 b. m. wybuch w kopalniach węgla w Jaworznie groźny pożar, który spowodował znaczne zniszczenie w urządzeniach kopalni. Maszyny zupełnie przez pożar zepsute nie mogły pracować nad pompowaniem wody w skutek czego kopalnia w Jaworznie zalana wodą, niezdolną jest do dalszej produkcji a jak znawcy fachowi twierdzą nie ma nadziei, ażeby przed upływem półtora roku kopalnia doprowadzoną być mogła do stanu normalnego.

Następstwem tej katastrofy jest, iż liczna rzesza robotników znalazła się nagle bez zajęcia. Jak dzienniki donoszą około 1500 robotników znajduje się dziś bez chleba, z tych młodzi robotnicy mają być ze służby uwolnieni, starsi spensjonowani a tylko pewna nieznaczna liczba robotników rozmieszczoną być ma po innych kopalniach. Wynika zatem z tego, że znaczna część robotników wraz z rodzinami znajduje się już obecnie w ciężkiem położeniu materyalnem a jeżeli nie znajdzie rychło nowego zajęcia w innych kopalniach co nie będzie zapewne tak łatwem — brakuje jej środków do życia.

Wobec tego stanu rzeczy podpisani
pytują p. Komisarza rządowego.

1. Czy Rządowi znanym jest ten opłakany stan licznej rzeszy robotników.

2. Co Rząd uczynił, względnie uczynić zamierza, ażeby pozbawionych pracy robotników zabezpieczyć od klęski głodowej i dostarczyć im koniecznego zarobku.

We Lwowie dnia 29 grudnia 1902.

Interpelant
Kazimierz Lubomirski

Jerzy Baworowski, Skrzyński, Mysielski,
Władysław Leopold Jaworski, Wojciech
Dzieduszycki, St. Badeni, Piotr Górski,
Gorayski, Cieński, Vivien, Niezabitowski,
Czaykowski, Jan Götz, Z. Włodek, Bryk-
czyński, Cielecki, Tomaszewski.

Marszałek oznajmia, że interpelacye te odstąpi stosownie do ich treści Wydziałowi krajowemu i Komisarzowi rządowemu.

Marszałek oznajmia, iż wpłynęło jeszcze jedno nagłe sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie m. Turka na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa, przeto jeżeli nikt w Izbie się nie sprzeciwi, umieści je na dzisiejszym porządku dziennym.

Izba nie sprzeciwia się wzięciu tej sprawy pod obrady, wobec czego udziela Marszałek głosu członkowi Wydziałowi krajowego p. Wereszczyńskiemu.

Sprawozdawca p. Wereszczyński od-
czytuje sprawozdanie Wydziału krajowego,
zakończone projektem następującej ustawy

U s t a w a

z dnia o zezwoleniu gminie
miasteczka Turka na pobór opłat gminnych
od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje :

Art. I.

Gminie miasteczka Turka zezwala się
pobierać od chwili wejścia w życie te

ustawy aż do końca roku 1910 opłaty gminne od niżej poszczególnionych napojów w gminie wyrabianych lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych, według następującej taryfy:

1. Od jednego litra stustopniowego alkoholu 16 h, czyli od jednego hektolitra 16 koron;

2. od jednego litra słodzonych napojów spirytusowych, jako to: araku, rumu, esencji ponczowej, rosolisu, likieru, śliwowiecy, koniaku itp. 3 h, czyli od jednego hektolitra 3 K;

3. Od jednego hektolitra piwa 1 korona 70 h.

Art. II.

Do uiszczenia powyższych opłat obowiązani są wszyscy ci, którzy napoje w Art. I. wyszczególnione dla konsumpcji miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, czy to na własny użytek, czy też na sprzedaż.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasteczka Turka.

Art. IV.

Te opłaty ciążyą tylko na konsumpcji w obrębie gminy administracyjnej, nie można niemi obciążać produkcji ani obrotu handlowego.

Art. V.

Od opłat tych wolną ma być wódka w tych wszystkich wypadkach, w których po myśli Cesarskiego rozporządzenia z 17 lipca 1899 dz. u. p. Nr. 120 cz. II. wolną jest ona od państwowego podatku konsumpcyjnego.

Art. VI.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej ck. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwala przyjęcie powyższej ustawy en bloc poczem w oddzielnem głosowaniu uchwala cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwala Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o prowizoryum budżetowem na pierwsze trzy miesiące roku 1903.

Przemawia J. E. c. k. Namiestnik Leon hr. Piniński.

Przemawia p. Rutowski.

P. Struszkiewicz stawia formalny wniosek na zamknięcie rozprawy ogólnej.

Izba uchwala zamknięcie rozprawy ogólnej.

Marszałek oznajmia iż do głosu zapisani są przeciw prowizoryum pp. Mogilnicki, Stojałowski, Barwiński, Staruch, Ostapczuk, Kramarczyk, Potoczek, Skołyśzewski, Szwed, Barabasz, Oleśnicki, Krempa, Glidziuk, Mazikiewicz, Ochrymowicz, za prowizoryum pp. Kozłowski, Stapiński, Czaykowski Władysław Wiktor, Wojciech Dzieduszycki, Stadnicki, Tarnowski Stanisław i Cieński Tadeusz. Marszałek wzywa zapisanych do głosu aby wybrali mowców generalnych.

Marszałek oznajmia po chwili, że mowcą generalnym przeciw prowizoryum

wybrany został p. Mogilnicki, za poseła Wojciech Dzieduszycki.

Przemawia mowca generalny przeciw prowizoryum p. Mogilnicki.

Przemawia generalny mowca za prowizoryum p. Wojciech Dzieduszycki.

Przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek udziela głosu dla faktycznego sprostowania p. Stapińskiemu i wzywa go, by ograniczył się ściśle na faktycznym sprostowaniu.

Przemawia p. Stapiński dla faktycznego sprostowania.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wnioski komisji I, II, III, głosując oddzielnie nad każdym z tych wniosków, które p. sprawozdawca odczytuje.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje Izba w oddzielnem głosowaniu całą powyższą uchwałę zawierającą wnioski I—III komisji, w trzeciem czytaniu bez czytania.

O godzinie 2 min. 40 po południu Marszałek odracza posiedzenie do godziny 8 wieczór.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 30 grudnia 1902 roku.

Początek posiedzenia o godzinie 8 min. 30 wieczorem.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Załączony 1/2 projekt ustawy;

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatku w stosunku 72.000 koron rocznie na wprowadzenie w życie organizacji biura poboru krajowej opłaty od piwa, zanim następnemu Sejmowi przedłożony będzie etat tego biura.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkim Ks. Krakowskim

o poborze krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam co następuje:

§. 1.

Piwo konsumowane w Królestwie Galicyi i Lodomerji wraz z W. Ks. Krakowskim, podlega opłacie krajowej, w wysokości 1 K. 70 gr. z hektolitra.

§. 2.

Opłatę krajową winni uiszczać.

1. Przedsiębiorca browaru za piwo, podległe opłacie krajowej, które sam szynkuje, lub odstępuje osobom prywatnym w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z W. Ks. Krakowskim, nie trudniącym się ani wyszynkiem, ani sprzedażą piwa.

2. Szynkujący lub sprzedający za wszystko jeszcze nieopłacone piwo, które nabywają.

3. Prywatni (L. 1.) za piwo sprowadzone z miejscowości, położonej poza obręb

hem obszaru, w którym niniejsza ustawa obowiązuje.

§. 3.

Oplata krajowa, którą mają uiszczać przedsiębiorcy browaru, płatną jest w chwili wydania piwa ze składów browaru, a opłata, którą mają uiszczać osoby, wymienione w §. 2. l. 2 i 3. w chwili odbioru piwa. Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy postanowi, kiedy osoby obowiązane do uiszczania krajowej opłaty konsumcyjnej mają zgłaszać odbiór, względnie wydanie piwa podlegającego tej opłacie, oraz określi, kiedy i w jaki sposób należy opłatę tę uiszczyć.

Poszczególnym osobom, obowiązanych do płacenia krajowej opłaty, lub całym grupom, może Wydział krajowy zezwolić na uiszczenie opłaty ryczałtowej na podstawie zawartego układu.

§. 4.

Szynkujący lub sprzedający piwo nie własnego wyrobu obowiązani są, dopóki się trudnią tym przemysłem, dozwolili urzędnikowi krajowemu, sprawującemu kontrolę, wstępu do wszystkich lokalności, gdzie się piwo sprzedaje i przechowuje, a na żądanie przedłożyć mu dowody na odbiór piwa względnie na uiszczoną opłatę krajową.

Przedsiębiorcy browarów i właściciele samoistnych składów piwa mają wykazywać ilości wydanego piwa w sposób, podany w rozporządzeniu wykonawczem.

§. 5.

Każda gmina jest obowiązana organom, powołanym do wykonania postanowień niniejszej ustawy, użyć bezzwłocznie potrzebnej pomocy w czasie ich urzędowej czynności, skoro tej pomocy zażądata.

§. 6.

Publiczne przedsiębiorstwa przewozowe są obowiązane organom wymienionym w

rozporządzeniu wykonawczem, donosić o każdej przesyłce piwa, nadeszłej do odbiorcy zamieszkałego w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, a nadanej w jednym z reszty Królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, podając zarazem adres odbiorcy i dzień, w którym mu wydano przesyłkę.

§. 7.

I. Szynkujący, lub sprzedający piwo nie własnego wyrobu, tudzież prywatni są obowiązani — jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy posiadają w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem zapas piwa przewyższający 1 hl. — donieść o tem pisemnie najpóźniej w pięć dni po wejściu w życie tej ustawy organom, które w drodze wykonawczej będą do tego przeznaczone, podając ilość piwa i miejsce jego przechowania, a to celem urzędowego skonstatowania zapasu. Dodatkową opłatę krajową wynoszącą 1 K. 70 gr. z hektolitra, przypadającą za zapas, przynoszący 1 hl., który jest wolny od tej dodatkowej opłaty, mają wymienione osoby uiszczyć w ciągu 8 dni po dokonanych przepisie.

Przy wymierzaniu dodatkowej opłaty krajowej uwzględnioną będzie dotychczasowa opłata, o ile udowodnionem będzie, że opłatę tę uiszczono funduszowi krajowemu wedle taryfy.

II. Każdy przedsiębiorca browaru jest obowiązany najpóźniej do dnia piątego po wejściu w życie niniejszej ustawy przedłożyć organom, które w rozporządzeniu wykonawczem będą do tego przeznaczone, na piśmie w 2 egzemplarzach szczegółowy wykaz zapasów piwa, znajdującego się w dniu wejścia w życie tej ustawy w jego browarze (lokalach fermentacyjnych i piwnicach) i ewentualnie na składzie, znajdującym się po za browarem, jednak w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem, a prowadzo-

nym na własny rachunek. Zarazem jest obowiązany zezwolić tym organom na skontrolowanie dokładności tego wykazu przez całkowite lub próbne zbadanie zapasów.

§. 8.

O zażaleniach w przedmiocie krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa rozstrzyga Wydział krajowy z wyjątkiem postępowania karnego (§. 9).

Zażalenie można wnosić albo na ręce urzędnika krajowego sprawującego kontrolę (§. 4.), albo też bezpośrednio do Wydziału krajowego w ciągu 14 dni, licząc od następnego dnia, w którym stronę zawiadomiono o zarządzeniu przeciwko któremu występuje.

Jeżeli zażalenie było nadane na pocztę, czas biegu pocztowego będzie odliczony przy obrachowaniu czterdnastu - dniowego terminu wówczas tylko, gdy nadanie na pocztę nastąpiło za urzędowym poświadczeniem (recepis).

W razie gdy ostatni dzień terminowy przypada na niedzielę lub święto, termin upływa dopiero z następnym dniem powszednim.

§. 9.

Przekroczenia tej ustawy i przepisów wykonawczych, o ile nie podpadają pod postanowienia kodeksu karnego, ulegną karze pieniężnej od 2 do 200 koron, lub karze aresztu od 6 godzin do 14 dni.

Postępowanie karne ma się odbywać według przepisów rozporządzenia ministerjalnego z dnia 3 kwietnia 1855 Dz. p. p. Nr. 61. Przekroczenia tej ustawy przedawniają się po upływie roku.

Dla przedsiębiorców browaru liczy się roczny termin dopiero od dnia obrachunku.

Władze polityczne ściągają po myśli cesarskiego rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1856. Dz. p. p. Nr. 96. kary pieniężne na rzecz ubiegich tej gminy, w której obrebie nastąpiło przewinienie.

§. 10.

Kara nie uwalnia od uiszczenia należnej opłaty. Opłata przedawnia się po upływie trzech lat, licząc od dnia, w którym organy, sprawujące kontrolę, upewniły się o ukróceniu opłaty.

§. 11.

Niezapłaconą opłatę krajową należy ściągać w sposób, przepisany dla ściągania zaległych podatków państwowych.

§. 12.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie dnia 1 kwietnia 1903 i obowiązuje do dnia 31. grudnia 1909.

Gdyby jednak w ciągu tego okresu prócz kwot, należących się funduszowi krajowemu według artykułów IX, X, XII i XIII postanowień wprowadzających do ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 i z mocy ustawy z dnia 8. lipca 1901 Dz. p. p. Nr. 86, przyznano funduszowi krajowemu z zasobów państwa na resztę tego okresu roczną sumę, któraby dorównywała lub przewyższała kwotę czystego dochodu, jaki w poprzedzającym roku kalendarzowym fundusz krajowy miał na zasadzie niniejszej ustawy, traci niniejsza ustawa moc swoją już od chwili, kiedy nastąpi przyznanie takiej rocznej sumy.

Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy, wyda c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z c. k. krajową Dyрекcyą skarbu i Wydziałem krajowym.

§. 13.

Postanowienia ustawy z dnia 4 lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93 o poborze krajowych opłat konsumcyjnych, o ile tyczą się poboru opłaty konsumcyjnej od piwa, tracą moc obowiązującą z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

§. 14.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Mojemu Ministrowi skarbu.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Oleśnicki i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Przedłożony projekt ustawy o opłatach konsumcyjnych zwraca się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, by zebrał daty i materiały co do artykułów konsumcji zbytkowej w kraju i na pierwszej sesji przedłożył Sejmowi projekt ustawy o wprowadzeniu krajowych opłat od artykułów konsumcji zbytkowej.

Izba popiera wniosek p. Oleśnickiego.

Przemawia p. Jędrzejowicz Adam.

Przemawia p. Stojałowski.

Przemawia p. Kolischer.

Przemawia p. Rutowski i stawia następującą rezolucję:

R e z o l u c y a.

Sejm uchwalając powyższą ustawę, jako najkorzystniejszą w danych okolicznościach reformę przejściową krajowej opłaty od piwa, domaga się od c. k. Rządu umożliwienia dalszej reformy, któraby usunęła obciążenie Skarbu krajowego oraz administracji krajowej.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wdrożenie dalszych rokowań z c. k. Rządem celem uzyskania ostatecznej reformy krajowych opłat w tym kierunku, ażeby krajowa opłata od piwa była w sposób analogiczny do krajowej opłaty od spirytusu na rzecz Skarbu krajowego przypisywaną, ściąganą i kontrolowaną przez organa Skarbu państwa.

Izba popiera rezolucję p. Rutowskiego.

Przemawia p. Kramarczyk.

P. Tarnowski Stanisław stawia formalny wniosek na zamknięcie rozprawy ogólnej.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej. Marszałek oznajmia, że do głosu

zapisał się przedtem p. Stojałowski.

Przemawia zapisany do głosu p. Stojałowski.

Przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek oznajmia, że wniosek p. Oleśnickiego na dwie części rozdzieli, a mianowicie zarządzi głosowanie najprzód nad pierwszą częścią wniosku w następującem brzmieniu.

Przedłożony projekt ustawy o opłatach konsumcyjnych od piwa zwraca się Wydziałowi krajowemu, następnie zaś nad 2-gą częścią wniosku: „Poleca się Wydziałowi krajowemu by zebrał“. . . , aż do końca, według brzmienia we wniosku p. Oleśnickiego.

P. Oleśnicki oświadcza, że zgadza się na taki sposób rozdzielienia i poddania pod głosowanie jego wniosku.

Izba odrzuca pierwszą część wniosku a drugą część wniosku p. Oleśnickiego jednomyślnie uchwała w osobnem głosowaniu.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

§. 1.

Piwo, konsumowane w Królestwie Galicyi i Łodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem, podlega opłacie krajowej w wysokości 1 K. 70 gr. z hektolitra.

Izba bez rozprawy uchwała §. 1 zgodnie z wnioskiem komisji.

P. Maryewski prosi o głos, a po chwili na zapytanie Marszałka oświadcza, że nie prosi o głos w sprawie formalnej, lecz do §. pierwszego.

Marszałek oświadcza, że §. 1 został już uchwalony zgodnie z wnioskiem komisji.

Przemawia p. Męciński i stawia formalny wniosek na przyjęcie *en bloc* projektu ustawy od §. 2 do §. 14 włącznie.

Przemawia p. Jahl i oświadcza, że sprzeciwi się formalnemu wnioskowi p. Męcinińskiego.

Marszałek oświadcza, że będzie zapytywał przy każdym paragrafie posłów, czy kto zgłasza poprawkę do każdego §. projektu ustawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 2.

1. Przedsiębiorca browaru za piwo, podległe opłacie krajowej, które sam szynkuje, lub odstępuje osobom prywatnym w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z W. Ks. Krakowskiem nie trudniącym się ani wyszynkiem, ani sprzedażą piwa.

2. Szynkujący lub sprzedający za wszystko jeszcze nieopłacone piwo, które nabylają

3. Prywatni (L. 1.) za piwo sprowadzone z miejscowości, położonej poza obrębem obszaru, w którym niniejsza ustawa obowiązuje.

Przemawia p. Jahl i stawia następującą poprawkę.

W §. 2 ustępie 1. w drugim wierszu zamiast słów „osobom prywatnym“ ma być „swoim odbiorcom“.

Marszałek wzywa p. Jahla, by w przemówieniu swem ograniczył się ściśle na motywowaniu poprawek, a nie polemizował z mowcami, którzy zabierali głos w generalnej rozprawie nad projektem tej ustawy.

Przemawia dalej p. Jahl

Izba popiera poprawkę p. Jahla.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Przemawia p. Jahl i zmienia swą pierwotną poprawkę w ten sposób, by w §. 2. ustępie 1. w drugim wierszu zamiast słów „osobom prywatnym“ umieścić słowa: „poszczególnym osobom i stowarzyszeniom“.

Izba popiera zmienioną poprawkę p. Jahla.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala §. 2 zgodnie z wnioskiem komisji, z opuszczeniem słów w ustępie 1. tegoż §-fu „osobom prywatnym“ następnie odrzuca Izba w oddzielnem głosowaniu poprawkę p. Jahla, a wreszcie uchwala osobno zgodnie z wnioskiem komisji słowa „osobom prywatnym“ zawarte w ustępie 1 we wierszu drugim z góry tego paragrafu.

Sprawozdawca czyta:

§. 3.

Opłata krajowa, którą mają uiszczać przedsiębiorcy browaru, płatną jest w chwili wydania piwa ze składów browaru, a opłata, którą mają uiszczać osoby, wymienione w §. 2 l. 2 i 3, w chwili odbioru piwa. Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy postanowi, kiedy osoby obowiązane do uiszczenia krajowej opłaty konsumcyjnej mają zgłaszać odbiór, względnie wydanie piwa podlegającego tej opłacie, oraz określi, kiedy i w jaki sposób należy opłatę tę uiszczyć.

Poszczególnym osobom obowiązany do płacenia krajowej opłaty, lub całym grupom, może Wydział krajowy zezwolić na uiszczenie opłaty ryczałtowej na podstawie zawartego układu.

Izba uchwala bez rozprawy §. 3 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 4.

Szynkujący lub sprzedający piwo nie własnego wyrobu obowiązani są, dopóki się trudnią tym przemysłem, dozwolić urzędnikowi krajowemu, sprawującemu kontrolę wstępu do wszystkich lokalności, gdzie się piwo sprzedaje i przechowuje, a na żądanie przedłożyć mu dowody na odbiór piwa, względnie na uiszczoną opłatę krajową.

Przedsiębiorcy browarów i właściciele samoistnych składów piwa mają wykazywać ilości wydanego piwa w sposób, podany w rozporządzeniu wykonawczem

Izba uchwala bez rozprawy §. 4 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 5.

Każda gmina jest obowiązana organom, powołanym do wykonania postanowień niniejszej ustawy, użyzyć bezzwłocznie potrzebnej pomocy w czasie ich urzędowej czynności, skoro tej pomocy zażądata.

Izba uchwala bez rozprawy §. 5 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 6.

Publiczne przedsiębiorstwa przewozowe są obowiązane organom, wymienionym w rozporządzeniu wykonawczem, donosić o każdej przesyłce piwa, nadeszłej do odbiorcy, zamieszkałego w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, a nadanej w jednym z reszty Królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, podając zarazem adres odbiorcy i dzień, w którym mu wydano przesyłkę.

Przemawia p. Jahl i stawia poprawkę by zamiast słów w 5 wierszu z góry tego §-fu „w jednym z reszty Królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych“ umieścić słowa: „poza granicami tegoż Królestwa“.

Izba popiera poprawkę p. Jahla.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

P. Kolischer zapisany do głosu zrzeka się głosu.

Przemawia p. Jahl.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala §. 6 zgodnie z wnioskiem komisji, a z opuszczeniem słów w piątym wierszu z góry, „w jednym z reszty Królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych“, następnie odrzuca Izba w oddzielnem głosowaniu poprawkę p. Jahla a wreszcie osobno uchwala zgodnie z wnioskiem komisji słowa w piątym wierszu z góry tego paragrafu „w jednym z reszty Królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych“.

Sprawozdawca czyta:

§ 7.

1. Szynkujący lub sprzedający piwo nie własnego wyrobu, tudzież prywatni są obowiązani — jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy posiadają w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem zapas piwa, przewyższający 1 hl. — donieść o tem pisemnie najpóźniej w pięć dni po wejściu w życie tej ustawy organom, które w drodze wykonawczej będą do tego przeznaczone, podając ilość piwa i miejsce jego przechowania, a to celem urzędowego skonstatowania zapasu. Dodatkową opłatę krajową wynoszącą 1 K. 70 gr. z hektolitra, przypadającą za zapas, przenoszącą 1 hl., który jest wolny od tej dodatkowej opłaty, mają wymienione osoby uścić w ciągu 8 dni po dokonany przypisie.

Przy wymierzaniu dodatkowej opłaty krajowej uwzględniona będzie dotychczasowa opłata, o ile udowodnionem będzie, że opłatę tę uiszczono funduszowi krajowemu wedle taryfy.

II. Każdy przedsiębiorca browaru jest obowiązany najpóźniej do dnia piątego po wejściu w życie niniejszej ustawy przedłożyć organom, które w rozporządzeniu wykonawczem będą do tego przeznaczone na piśmie w 2 egzemplarzach szczegółowy wykaz zapasów piwa, znajdującego się w dniu wejścia w życie tej ustawy w jego browarze (lokalach fermentacyjnych i piwnicach) i ewentualnie na składzie, znajdującym się

poza browarem, jednak w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem, a prowadzonym na własny rachunek. Zarazem jest obowiązany zezwolić tym organom na skontrolowanie dokładności tego wykazu przez całkowite lub próbne zbadanie zapasów.

Izba uchwała bez rozprawy §. 7 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 8.

O zażaleniach w przedmiocie krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa rozstrzyga Wydział krajowy z wyjątkiem postępowania karnego (§. 9).

Zażalenie można wносить albo na ręce urzędnika krajowego, sprawującego kontrolę (§. 4), albo też bezpośrednio do Wydziału krajowego w ciągu 14 dni, licząc od następnego dnia, w którym stronę uwiadomiono o zarządzeniu, przeciwko któremu występuje.

Jeżeli zażalenie było nadane na pocztę czas biegu pocztowego będzie odliczony przy obrachowaniu czternastu-dniowego terminu wówczas tylko, gdy nadanie na pocztę nastąpiło za urzędowym poświadczeniem (recepis).

W razie gdy ostatni dzień terminowy przypada na niedzielę lub święto, termin upływa dopiero z następnym dniem poprzednim.

Izba uchwała bez rozprawy §. 8 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 9.

Przekroczenia tej ustawy i przepisów wykonawczych, o ile nie podpadają pod postanowienia kodeksu karnego, ulegną karze pieniężnej od 2 do 200 K., lub karze aresztu od 6 godzin do 14 dni.

Postępowanie karne ma się odbywać według rozporządzenia ministerjalnego z

dnia 3. kwietnia 1855 Dz. p. p. Nr. 61. Przekroczenia tej ustawy przedawniają się po upływie roku.

Dla przedsiębiorców browaru liczy się roczny termin od dnia obrachunku.

Władze polityczne ściągają po myśli cesarskiego rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1854. Dz. p. p. Nr. 96. kary pieniężne na rzecz ubogich tej gminy, w której obrębie nastąpiło przewinienie.

Izba uchwała bez rozprawy §. 9 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 10.

Kara nie uwalnia od uiszczenia należnej opłaty. Opłata przedawnia się po upływie trzech lat, licząc od dnia, w którym organy, sprawujące kontrolę, upewniły się o ukróceniu opłaty.

Izba uchwała bez rozprawy §. 10 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 11.

Niezapłaconą opłatę krajową należy ściągać w sposób, przepisany do ściągania zaległych podatków państwowych.

Izba uchwała bez rozprawy §. 11 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 12.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie dnia 1. kwietnia 1903 i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1909.

Gdyby jednak w ciągu tego okresu prócz kwot, należących się funduszowi krajowemu według artykułów IX, X, XII i XIII postanowień wprowadzających do ustawy z dnia 25 października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 i z mocy ustawy z dnia 8. lipca 1901 Dz. p. p. Nr. 86, przyznano funduszowi krajowemu z zasobów państwa na

resztę tego okresu roczną sumę, któraby dorównywała lub przewyższała kwotę czy-
stego dochodu, jaki w poprzedzającym roku
kalendarzowym fundusz krajowy miał na
zasadzie niniejszej ustawy, traci niniejsza
ustawa moc swoją już od chwili, kiedy
nastąpi przyznanie takiej rocznej sumy.

Rozporządzenie wykonawcze do ni-
niejszej ustawy, wyda c. k. Namiestnictwo
w porozumieniu z c. k. Dyrekcją skarbu
i Wydziałem krajowym.

Przemawia p. Jędrzejowicz Adam i sta-
wia poprawkę, by w pierwszym wierszu
pierwszego ustępu tego paragrafu zamiast
słów komisji: „dnia 1 kwietnia 1903“
umieścić słowa: „z dniem 1 lipca 1903“.

Izba popiera poprawkę p. Jędrzejowi-
cza Adama.

Przemawia p. Komisarz rządowy Rad-
ca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Przemawia p. Rutowski.

Przemawia p. Łazarski i stawia po-
prawkę następującą: na końcu 3. ustępu
tego paragrafu po słowie: „Krajowym“ do-
dać słowa: „w terminie oznaczonym w ustę-
pie 1 tego paragrafu“.

Izba popiera poprawkę p. Łazarskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia
p. sprawozdawca.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem
komisji, 1 i 2 ustęp §. 12 z opuszczeniem
słów „dnia 1 kwietnia 1903“, następnie
odrzuca w oddzielnem głosowaniu poprawkę
p. Jędrzejowicza Adama, dalej osobno
uchwala Izba słowa komisji z dnia 1 kwie-
tnia 1903“, wreszcie uchwala oddzielnie
ustęp 3 §. 12 zgodnie z wnioskiem komisji
a w oddzielnem głosowaniu uchwala po-
prawkę p. Łazarskiego aby po słowie „kraj-
owym“ zawarłem na końcu trzeciego ustępu
tego paragrafu dodać słowa: „w terminie
oznaczonym w ustępie 1. tego paragrafu“.

Sprawozdawca czyta:

§. 13.

Postanowienia ustawy z dnia 4 lipca
1899 Dz. u. kr. Nr. 93 o poborze krajo-
wych opłat konsumcyjnych, o ile tyezą się
poboru opłaty konsumcyjnej od piwa, tracą
moc obowiązującą z dniem wejścia w ży-
cie niniejszej ustawy.

Izba uchwala bez rozprawy §. 13
zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 14.

Wykonanie niniejszej uchwały poru-
czam Mojemu Ministrowi spraw wewnę-
trznych i Mojemu Ministrowi skarbu.

Izba uchwala bez rozprawy §. 14
zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lo-
domeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem, o
poborze krajowej opłaty konsumcyjnej
od piwa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa
Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem rozporządzam co
następuje:

Izba uchwala bez rozprawy tytuł
i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek
sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czy-
tania tej ustawy bez czytania, uchwala
Izba powyższą ustawę w trzeciem czyta-
niu bez czytania.

Marszałek wzywa do odczytania dru-
giego wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy
do wydatku w stosunku 72.000 K. rocznie
na wprowadzenie w życie organizacyi biura
poboru krajowej opłaty od piwa, zanim

następnemu Sejmowi przedłożony będzie etat tego biura.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek komisji.

Marszałek wzywa do odczytania rezolucji p. Rutowskiego.

Sprawozdawca czyta:

R e z o l u c y a.

Sejm uchwalając powyższą ustawę, jako najkorzystniejszą w danych okolicznościach reformę przejściową krajowej opłaty od piwa, domaga się od c. k. Rządu umożliwienia dalszej reformy któraby usunęła obciążenie Skarbu krajowego oraz administracji krajowej.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wdrożenie dalszych rokowań z c. k. Rządem celem uzyskania ostatecznej reformy krajowych opłat w tym kierunku, ażeby krajowa opłata od piwa była w sposób analogiczny do krajowej opłaty od spirytusu na rzecz Skarbu krajowego przypisywaną, ściaganą i kontrolowaną przez organa skarbu państwa.

Izba bez rozprawy uchwala powyższą rezolucję p. Rutowskiego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji podatkowej o przedłożeniu rządowem z projektem ustawy krajowej o uwolnieniu budynków ze zdrowymi i tanimi mieszkaniami dla robotników od dodatków do podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego, tudzież od 5% podatku od dochodów z domów czasowo uwolnionych od podatku.

Sprawozdawca p. Loewenstein odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ustawę!

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o uwolnieniu budynków mieszczących w sobie zdrowe i tanie mieszkania dla robotników od dodatków do podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego i od 5% tego podatku od dochodu z domów czasowo wolnych od podatku.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Budynki wymienione w ustawie z dnia 8. lipca 1902 Dz. p. p. Nr. 144, mieszczące w sobie zdrowe i tanie mieszkania dla robotników, wolne są na pzzeciąg czasu na który przyznano im na podstawie powyższej ustawy uwolnienie od podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego i od 5% tego podatku od dochodu z domów czasowo uwolnionych od podatku, również od opłaty wszelkich dodatków krajowych i powiatowych, jak niemniej od połowy dodatków gminnych do wyżej wymienionych podatków państwowych.

§. 2.

Reprezentacje gminne mogą rozszerzyć ustanowione w §. 1 uwolnienie od połowy dodatków gminnych także na dalszą część, względnie na resztę swych dodatków.

§. 3.

Gdyby ulgi przyznane na podstawie ustawy z 8 lipca 1902 Dz. p. p. Nr. 144 miały przedwcześnie zgasnąć, zgaśnię równocześnie i uwolnienie od dodatków.

§. 4.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 5.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i Skarbu.

Przemawia p. Stojałowski i stawia poprawki następujące:

§. 1. Budynki wymienione w tej ustawie są wolne od podatków krajowych i powiatowych za każdorazowym zezwoleniem Sejmu i reprezentacji powiatowej"; §. 2. Reprezentacja gminna uchwała, czy budynki takie mają być wolne".

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia p. Rutowski.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek formalny p. Stanisława Badeniego.

Marszałek oświadcza, że do głosu zapisani są przeciw wnioskowi komisji p. Huryk, za p. Stojałowski.

Przemawia sapisany do głosu przeciw p. Huryk.

Przemawia zapisany do głosu za p. Stojałowski i cofa postawione do §§. 1 i 2 tej ustawy poprawki.

Przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

§. 1.

Budynki wymienione w ustawie z dnia 8. lipca 1902 Dz. p. p. Nr. 144. mieszczące w sobie zdrowe i tanie mieszkanie dla robotników, wolne są na przeciąg czasu, na który przyznano im na podstawie powyższej ustawy uwolnienie od podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego i od 5%owego podatku od dochodu z domów czasowo uwolnionych od podatku, również od opłaty wszelkich dodatków krajowych i powiatowych, jak niemniej od połowy

dodatków gminnych do wyżej wymienionych podatków państwowych.

Izba uchwała bez rozprawy §. 1 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 2.

Reprezentacje gminne mogą rozszerzyć ustanowione w §. 1 uwolnienie od połowy dodatków gminnych także na dalszą część, względnie na resztę swych dodatków.

Izba bez rozprawy uchwała §. 2 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 3.

Gdyby ulgi przyznane na podstawie ustawy z 8 lipca 1902 Dz. p. p. Nr. 144 miały przedtem zgasnąć, zgaśnię równocześnie i uwolnienie od dodatków.

Izba uchwała bez rozprawy §. 3 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 4.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba bez rozprawy uchwała §. 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 5.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i Skarbu.

Izba uchwała bez rozprawy §. 5 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia . . . dla Królestwa Galicji i Lodomeryi z wielkiem Księstwem Krakowskiem o uwolnieniu budynków mieszczących w sobie zdrowe i tanie mieszkanie dla robotni-

ków od dodatków do podatku domowoklasowego, domowo-czynszowego i od 5% toowego podatku od dochodu z domów czasowo wolnych od podatku.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwalwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków nagłych.

Sekretarz p. Urbański czyta:

W n i o s e k n a g ł ą c y,

W myśl ustawy z dnia 6. września 1885 nr. 122. Dz. u. p. jakoteż objętej nią ugody z 10-go i 17-go lipca 1885 między c. k. Rządem a Towarzystwem c. k. uprzyw. kolei północnej imienia Cesarza Ferdynanda zawartej, mocą której zostały unormowane warunki odnowienia koncesyi, przysłuża państwu od dnia 1-go stycznia 1904 prawo wykupienia tej kolei żelaznej.

W interesie państwa leży niewątpliwie by cała sieć przecinających państwo sieci kolei żelaznych, była w ręku państwa — od tego bowiem zależy możność prowadzenia odpowiedniej państwowej polityki taryfowej, której cele i środki różnić się muszą od celów i środków jakich używa akcyjne prywatne przedsiębiorstwo. W myśl tej zasady upaństwowiono już w szeregu lat wiele prywatnych kolei — niestety przeważnie źle się rentujących — a upaństwowienie dalszych jest w toku, w miarę — jak warunki odnośnych koncesyi czynią to możliwem. Kraj nasz a z nim Wysoki Sejm jak również i reprezentacja nasza w Radzie państwa domagała się z naciskiem, by kolej północna łącząca kraj nasz z resztą państwa została upaństwowioną, linie

tej kolei bowiem stanowią jedyną drogę, którą przechodzić muszą wszelkie transporta z Galicyi ku zachodowi i odwrotnie. Zależność ta całego naszego wywozu i przywozu od polityki taryfowej prywatnego przedsiębiorstwa — odbija się ciężko na całym rozwoju ekonomicznym kraju naszego.

Gdy się nadto zważy, że linie kolei północnej cesarza Ferdynanda należą do najrentowniejszych w państwie, że rentowność tych linii, z chwilą, kiedy wielkie roboty inwestycyjne się rozpoczną, niewątpliwie się zwiększy — a i po dokonaniu tych robót rentowność ta wskutek naturalnego rozwoju ekonomicznego, co najmniej na dotychczasowym pozostanie poziomie, to i ze względu na finanse państwa nakład na wykupno jakkolwiek znaczny wpłynąć musi tylko korzystnie na stan ogólnej rentowności kolei państwowych.

Wysoki Sejm tedy działając w interesie tak państwa jak i kraju i popierając w zupełności stanowisko, jakie w tym przedmiocie zajęła reprezentacja kraju w Radzie państwa raczy uchwalić.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, by poczynił wszelkie ku temu przygotowania, ażeby w terminie, kiedy upaństwowienie linii c. k. uprz. kolei Północnej cesarza Ferdynanda kontraktowo stanie się dopuszczalnem, to jest 1. stycznia 1904, wykupno ich rzeczywiście zostało dokonaniem.

Lwów, 30. grudnia 1902.

Teofil Merunowicz w. r.

Wnioskodawca.

Małachowski, Michalski, E. Michałowski, Bujnowski, Tomaszewski, Jabłoński, Fruchtman, Bednarski, Fiedler, Wiśniewski, Wurst, Lipiński, Rayski, Rutowski, Jahl, Rotter, Kolischer, Loewenstein, Witosławski, Vayhinger, Tarnawski, Romanowicz.

Przemawia p. Merunowicz uzasadniając nagłość wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwała.

Przemawia p. Merunowicz uzasadniając sam wniosek, który uchwała Izba bez rozprawy.

Sekretarz p. Kazimierz Lubomirski czyta :

Wniosek nagły.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd aby o przedłożeniach odnoszących się do unormowania produkcji cukru interesa rolnictwa naszego kraju i związanego z nim przemysłu cukrowniczego w jak najszerzej mierze uwzględnił i nie tylko istnienie tego przemysłu ale i dalszy jego rozwój zapewnił.

Zdzisław Tarnowski.

St. Tarnowski, St. Stadnicki, W. Dzieduszycki, A. Jędrzejowicz, Zdz. Skrzyński, St. Jędrzejowicz, Tyżkiewicz, Leo, Roman Potocki, Kozłowski, K. Badeni, Dąbski, Kolischer, Męciński, Bebrzyński, Struszkiewicz.

Przemawia p. Zdzisław Tarnowski, uzasadniając nagłość swego wniosku.

Marszałek wzywa posłów, by uzasadniając nagłość wniosków ograniczali się ściśle na motywowaniu nagłości, a nie wchodzili w meritum sprawy.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość wniosku p. Zdzisława Tarnowskiego.

P. Zdzisław Tarnowski zrzeka się głosu dla uzasadnienia treści samego wniosku.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek p. Zdzisława Tarnowskiego.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta :

Wniosek naglący.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby zbadał bezzwłocznie przyczyny krytycznego położenia kopalnictwa naftowego i przedłożył na najbliższej sesji wnioski, mające na celu sanację tej gałęzi przemysłu krajowego.

Zarazem uchwała się, odnieść się do c. k. Rządu z prośbą o zarządzenie wszelkich środków, leżących w jego zakresie, ażeby administracja Państwa ze swej strony przyczyniła się do podtrzymania i poparcia tego przemysłu i zapewniła tym sposobem pracę dla tysiąca robotników w tym dziale dotąd zatrudnionych a zupełnem bezrobociem i nędzą zagrożonych.

Wnioskodawca :

Męciński w r.

Borkowski, K. Lubomirski, Tyszkowski, Kozłowski, Rutowski, Lipiński, Płocki, Goray-ski, Sękowski, Gniewosz, Gnoiński, Kolischer, Wł. Czykowski, Rayski, Moysa, Wiśniewski, Wł. W. Czykowski, Trzeciecki, Sozański, Cieński, Vivien, Rudrof, Romanowicz, Schnell, Klemens Dzieduszycki, Brykczyński, Wincenty Krainiński, Antoni Theodorowicz, Pawlikowski, Garapich, Barworowski, Niezabitowski, Korytowski, Za-leski, Merunowicz, Gnoiński.

Przemawia p. Męciński uzasadniając nagłość wniosku, którą Izba uchwała bez rozprawy.

Przemawia p. Męciński uzasadniając sam wniosek, który Izba uchwała bez rozprawy.

Sekretarz p. Kazimierz Lubomirski czyta :

Wniosek nagły

posła Struszkiewicza i towarzyszy w sprawie poparcia ze strony kraju uprawy roślin okopowych.

Z uwagi na rolę, jaką w nowożytnem rolnictwie odgrywa uprawa roślin okopowych.

Z uwagi dalej, że uprawa ta w ostatnich czasach zamiast postępować z powodu znanych stosunków się cofa, a wskutek tego wydaje się konieczną pewną opieką i poparciem jej ze strony kraju.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z obydwojema Towarzy-

stwam i rolnictwem krajowem, w granicach kredytu 50.000 koron przeprowadził z wiosną roku 1903, akcyę niezbędną ku poparciu uprawy roślin okopowych.

Lwów, dnia 29. grudnia 1903.

Struszkiewicz, w. r.

Wł. Leopold Jaworski, Hupka, Garapich, Agopsowicz, A. Jędrzejowicz, A. Jaworski, Włodek, Płocki, Potoczek, A. Skrzyński, Gorayski, Glidziuk, Brykczyński, Vivien, Korol, Kolischer, Cielecki, Krzysztofowicz, Rotter, Zdz. Skrzyński, Wł. W. Czaykowski, Stadnicki, Białoskórski, Mycielski, Kramarczyk, R. Puzyna, Pawlikowski, Leo, Barwiński, Oleśnicki, Fedorowicz, Wurst, Moysa, Baworowski, Bobrzyński.

Przemawia p. Struszkiewicz uzasadniając nagłość swego wniosku, którą Izba uchwała bez rozprawy.

P. Struszkiewicz uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie go do komisji budżetowej z poleceniem przedłożenia ustnego sprawozdania na najbliższym posiedzeniu.

Izba uchwała przekazanie wniosku, p. Struszkiewicza komisji budżetowej, a w osobnem głosowaniu odrzuca żądanie polecenia komisji budżetowej, by przysłała z ustnem sprawozdaniem w tym przedmiocie na najbliższym posiedzeniu.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

Nagły wniosek.

Ogromne ilości ropy, których dowiercono się w Borysławiu i inne niespodziewane czynniki, spowodowały tak niską cenę ropy i taką trudność zbytu, że przedsiębiorstwa zagrożone własną ruiną w najważniejszej części zaprzestały robót, a w najbliższym czasie zostaną wstrzymane ostatnie rygi wiertnicze.

Rozpuszczono naraz niemal wszystkich robotników. Z wielu tysięcy pracujących w Borysławiu i Schodnicy, piąta część

tylko pozostała przy robocie, reszta stała się zbyteczną.

Ludność ta wraz z rodzinami znalazła się niespodziewanie w położeniu rozpaczliwym, gdyż bezrobocie zaskoczyło ją wśród ciężkiej zimy i grozi jej widmo śmierci głodowej, skoro nie dozna szybkiej i skutecznej pomocy.

W tym stanie rzeczy wnoszę:

Raczy Wysoka Izba uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby niezwłocznie zbadał stosunki ludności robotniczej w Schodnicy i Borysławiu i sąsiednich miejscowościach kopalnianych i upoważnia się go, aby ludności tej w miarę swego uznania udzielił z funduszków krajowych zasiłek pieniężny do wysokości 10.000 koron.

Schätzel, w. r.

Fiedler, Sala, Rayski, Romanowicz, Łazarzski, Rutowski, Maryewski, Maiss, Tomaszewski, Jahl, Wiśniewski, Merunowicz, Wurst, Lipiński, Michalski, Vayhinger.

P. Schätzel uzasadnia nagłość wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwała.

Przemawia p. Schätzel uzasadniając swój wniosek.

Przemawia p. Stanisław Badeni.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia JE. c. k. Namiestnik Leon hr. Piniński.

Przemawia p. Urbański i wyjaśnia przepisy §. 46 regulaminu.

Przemawia p. Schätzel i zmienia swój wniosek w tym kierunku, aby Wydział krajowy sprawę objętą wnioskiem zbadał przez swego delegata na miejscu, następnie cofa kwotę wyrażoną we wniosku, z jaką należałoby przyjść z pomocą robotnikom, którzy stracili pracę w kopalniach w Schodnicy i Borysławiu i okolicznych miejscowościach, a pod względem formalnym wnosi

na odesłanie tak zmodyfikowanego wniosku do Wydziału krajowego jako komisji, celem załatwienia.

Przemawia p. Stojałowski pod względem formalnym i prosi aby wniesiony przez niego wniosek nagły co do przyjsia z pomocą robotnikom, którzy w Jaworznie stracili pracę, był traktowany łącznie z wnioskiem p. Schätzla.

Marszałek oświadcza, że nie zgadza się na takie połączenie wniosków, pp. Schätzla i Stojałowskiego.

Izba uchwała wniosek p. Schätzla w brzmieniu przez wnioskodawcę zmodyfikowanym, odesłać do Wydziału krajowego, jako komisji, celem załatwienia.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

Wniosek nagły.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby rozmiary i skutki katastrofy w Jaworznie i wypadków w Schodnicy zbadał — robotnikom w tychże kopalniach zatrudnionym, a obecnie pozbawionym utrzymania, zwłaszcza tym, którzy wyłącznie z zarobku żyli i liczniejszymi rodzinami są obciążeni z pomocą pospieszył.

Na ten cel przyzwala się Wydziałowi krajowemu kredyt do kwoty 20.000 koron po połowie dla każdej kopalni użyć się mających.

Wnioskodawca:
Stojałowski w. r.

Tomaszewski, Ostapeczuk, Barabasz, Tarnawski, Huryk, Oleśnicki, Maiss, Wiśniewski, Glidziuk, Rutowski, Ochrymowicz, Jahl, Szwed, Małachowski, Krempa, Bojko, Stapiński, Michalski, Rotter, Bednarski, Skołyżewski, Wileczkiewicz, Krementowski, Szajer, Kramarczyk, Potoczek, Mogilnicki, Romanowicz, Korol, Maryewski, Staruch.

P. Stojałowski uzasadnia nagłość wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwała.

P. Stojałowski uzasadnia swój wniosek, cofa drugą jego część, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie jego wniosku do Wydziału krajowego, jako komisji, z poleceniem zbadania sprawy na miejscu.

Marszałek udziela wyjaśnienia co do wniosku p. Stojałowskiego i odczytuje I. część wniosku p. Stojałowskiego, zwracając uwagę, że nie mógłby podać pod uchwałę wniosku zawierającego specjalne polecenie co do użycia funduszu pozostawionego do wyłącznej dyspozycji Wydziału krajowego.

P. Stojałowski wniosek swój modyfikuje w ten sposób: Poleca się Wydziałowi krajowemu aby rozmiary i skutki katastrofy w Jaworznie i wypadków w Schodnicy zbadał na miejscu, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tak zmienionego wniosku do Wydziału krajowego, jako komisji.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek p. Stojałowskiego.

Przemawia J. E. p. Namiestnik oznajmiając, iż z mocy Najwyższego postanowienia, Sejm zostaje odroczone.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacji.

Sekretarz p. Mycielski czyta:

W n i o s e k.

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zaraz przystąpił do urządzenia składów drzewa opałowego z rządowych lasów w powiatach bezleśnych Pokucia i Podola o ile możliwości na kilku stacjach kolei w każdym powiecie, celem umożliwienia uboższej ludności zaopatrywania się w drzewo tanie i w drobnych ilościach.

Wnioskodawca:
Tadeusz Cieński.

Jan Götz, Włodek, Wł. W. Czaykowski, Struszkiewicz, M. Urbański, St. Badeni,

Jan Urbański, Krzysztofowicz, Lityński
R. Puzyna, Sozański, Korytowski, Nieza-
bitowski, Leszek Cieński.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1) Ażeby powiększył liczbę składów drzewa z lasów państwowych i utworzył składy w miejscowościach, w których brak lub drożyzna drzewa dotkliwie daje się czuć ludności włościańskiej.

2) Ażeby drzewo opałowe i budulcowe sprzedawać włościanom po tych samych cenach, po których sprzedaje en gros wielkim przedsiębiorcom eksploatacyi lasów rządowych.

Wnioskodawca:
Jerzy Baworowski.

M. Urbański, K. Lubomirski, Gorayski, Pilat, Fiedler, Tyszkowski, Kozłowski, Borkowski, Sozański, Jan Urbański, Garapich, Kramarczyk, Vivien, Rudrof, Trzecieski.

Marszałek oznajmia, że wnioski te umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Sekretarz p. Urbański czyta:

I n t e r p e l a c y a

do Wydziału krajowego posła Rottera i towarzyszy w sprawie opróżnienia Wawelu.

W dniu 11. lipca 1902. wniósł poseł Rotter razem z 22 posłami interpelacyę do Wydziału krajowego treści następującej:

Na posiedzeniu Sejmu z 8. lutego 1897 powziął Sejm na nagły wniosek JE. hr. Stanisława Badeniego, ówczesnego Marszałka kraju następującą uchwałę.

„Celem uczczenia jubileuszu 50 latniego panowania Najjaśniejszego Cesarza i króla Franciszka Józefa I. Sejm krajowy postanawia wybudować w Krakowie kosztem kraju i oddać na własność c. k.

Skarbu wojskowego nowe budynki i zakłady dla c. k. wojska a to w tych rozmiarach, jakich potrzeba dla obecnej załogi i zakładów wojskowych, pomieszczonych w zabudowaniach zamkowych na Wawelu. Po zupełnem opróżnieniu w ten sposób Wawelu, złoży Sejm u stóp Tronu ponowną prośbę, by Najjaśniejszy Pan zamek Wawelski w Swe posiadanie objąć raczył“.

Z uwagi, że na tem samem posiedzeniu Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, by w celu wykonania powyższej uchwały poczynił bezzwłocznie potrzebne kroki tak aby budowa nowych budynków wojskowych w roku 1898 się rozpoczęła.

Z uwagi że od czasu tego upłynęło lat 4, z uwagi, że w kierunku przyspieszenia sprawy tej, tak Wydział krajowy jak i rada miasta Krakowa wszelkich oddawna dokładają starań i wszelkie do rozpoczęcia wzmiankowanych robót potrzebne przygotowania są poczynione, że natomiast naczelne władze wojskowe z coraz to nowemi występują żądaniami, które urzeczywistnieniu tej, przez cały kraj tak gorącej przyjętej myśli grożą zwłoką nader przykrą, a co do trwania wprost niedającą się obliczyć, z uwagi, że wobec obecnego ekonomicznego zastoju w mieście Krakowie, rychłe rozpoczęcie robót około budowli, mających zastąpić zabudowania, dotąd na Wawelu przez c. k. wojska zajęte, upragnione jest przez całą ludność miasta, szczególnie zaś przez szerokie warstwy przemysłowe, rękodzielnicze i robotnicze, podpisani zapytują Wydział krajowy, jaki jest obecny stan sprawy opróżnienia zajmowanego przez c. k. wojska Zamku królewskiego na Wawelu w Krakowie i jakich środków Wydział krajowy zamierza użyć, ażeby roboty około wzniesienia budynków zastąpić mających zajęte dotąd zabudowania na Wawelu rozpocząć można bezzwłocznie?

Ponieważ od czasu wniesienia pierwszej interpelacyi upłynęło dalszych 6 mie-

sięcy, a nie słyhać, aby wspomniana ta a bardzo doniosła nietylko dla miasta Krakowa ale dla całego naszego społeczeństwa sprawa w czemkolwiek postąpiła, podpisani, powołując się na motyw, przedstawione przed pół rokiem zapytują Wydział krajowy.

Jaki jest stan obecny sprawy opróżnienia zajmowanego przez c. i k. wojska Zamku królewskiego na Wawelu w Krakowie, jakich środków Wydział krajowy zamierza użyć ażeby roboty około wzniesienia budynków zastąpić mających zajęte dotąd zabudowania na Wawelu rozpocząć można bezzwłocznie.

We Lwowie, 30. grudnia 1902.

Jan Rotter
interpelujący.

Vayhinger, Żardecki, Wiśniewski, Fiedler, Witosławski, Loewenstein, Łazarski, Rayski, Małachowski, Michalski, Kolischer, Jabłoński, Rutowski, Merunowicz, Tarnawski, Jahl, Tomaszewski.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego i tow. do J. E. p. c. k. Namiestnika.

Wyrok sądu rozjemczego w sprawie Morskiego Oka może pozostać dla kraju prawie bez znaczenia, jeżeliby parcele przyznane Galicyi miał posiadać jako prywatny właściciel nadgraniczny dziedzic dóbr jaworzyńskich ks. Hohenlohe.

Parcele te należą w części do górali ze wsi Białki, którzy posiadają halę nad Morskim-Okiem od niepamiętnych czasów, nadaną im przywilejami królów polskich, a w części do właściciela Zakopanego Władysława Zamoyskiego, który kupując dobra te w r. 1889 został wprowadzony w posiadanie omawianych parceli przez c. k. sąd austriacki i na tej zasadzie nieprzerwanie prawa własności tam wykonywał. Strona przeciwna t. j. ks. Hohenlohe pod-

jął spór o własność wspomnianych parcel i biorąc do pomocy rząd węgierski skierował sprawę na drogę sporu o granicę polityczną sądząc, że w ten sposób dojdzie do zdobycia upatrzzonego kawałka kraju.

Jak wiadomo takie postawienie sprawy nie pomogło, wyrok sądu rozjemczego oddalił rozszczenia rządu węgierskiego. Zrazu ks. Hohenlohe uważał wyrok ten za przegraną w sprawie prywatnej, obecnie jednak chwyciwszy się drogi podstępnej i fałszu, usiłuje objąć w posiadanie terytorium nigdy do niego nienależące.

Fałszywymi alarmami poruszył rząd węgierski i spowodował wdanie się jego w sprawę, na miejscu zaś postępując zaczepnie i urządzając napady na własność poddanych austriackich, wystawił ich jeszcze w relacyach do rządu węgierskiego jako stronę wojującą.

Namiestnictwo lwowskie, mimo że sprawę dostatecznie poznało, nie okazało stanowczości, jakiej się od niego słusznie może domagać kraj i społeczeństwo.

Zamiast pomóc usiłowaniom posiadaczy galicyjskich c. k. Namiestnictwo wydało rozporządzenia przesadzające sprawę na korzyść przeciwnika, uwłaczające powadze kraju i rządowi, bo komunikujące rozkazy węgierskiego ministerstwa spraw wewnętrznych władzom galicyjskim, z poleceniem zastosowania się do nich.

Podpisani zapytują przeto c. k. Namiestnictwo:

1) Jak uzasadni wyraźne sprzyjanie interesom prywatnego posiadacza na Węgrzech, sprzeczne z podstawą prawną i z intencjami kraju i społeczeństwa?

2) Jak usprawiedliwi komunikowanie rozporządzeń rządu węgierskiego z poleceniem stosowania się do nich dla władz galicyjsko-austriackich?

3) Jak pogodzi z powagą państwową Austrii, i z prawnopaństwowym stosunkiem kraju koronnego Galicji do Austrii, rozporządzenia własne, wydane na życzenie rządu węgierskiego?

4) Jeżeli zaś rozporządzenie to c. k. Namiestnictwo wydało w porozumieniu z rządem centralnym mimo, że znało właściwy stan sprawy i kto jest stroną napadającą, — dlaczego nie skierowało sprawy na tory jedynie odpowiednie i nie oddaliło żądań rządu węgierskiego, — broniąc interesów poddanych galicyjskich i zachowując powagę państwa i kraju?

Lwów, dnia 30. grudnia 1902.

Interpelant:
Jan Stapiński.

Krempa, Bojko, Wiśniewski, Maryewski, Jabłoński, Rajski, Lipiński, Schätzels, Szwed, Maiss, Bujnowski, Rotter, Vayhinger, Romanowicz, Jahl.

I n t e r p e l a c y a

posła Krempey i tow. do c. k. Rządu dotycząca wolnego handlu i otwarcia granic dla wywozu bydła i trzody, jak również w celu zniesienia utworzonych stref w kraju.

Już od roku 1895 został wywóz trzody z Galicji po za granice kraju w ten sposób ograniczony że rzeczywiście w dzisiejszych czasach trudno jest hodowcy wychowaną trzodę odpowiednio spieniężyć, a najbardziej cierpi na tem Kraj cały, że hodowca zrażony ciągłymi przeszkodami, odstępuje od tej gałęzi przemysłu, w której jest z jednej strony przez Rząd niesprawiedliwie uciśniony a z drugiej strony kartelami — które się potworzyły w niektórych okolicach kraju naszego — do ostatniego wyzyskany.

Zbyt małą, a względnie żadnej pomocy nie ma ten biedny hodowca z żadnej stro-

ny, czego najlepszy dowód jest to, że Rząd krajowy nie znalazł dotąd sposobności, ażeby granice do wywozu otworzyć, przyczynia się do nadużyć, które się pod płaszczykiem „tępienia pomoru świń“ dzieją w ten sposób, że tępi trzodę zdrową i sprzedaje mięso tejże po 25 hal. i mniej, za kilo żydowi D. Mandlowi w Krakowie który wyzyskuje interesowanych a wyzyskuje i kraj. Zamiast mięso to licytować lub sumiennemu odbiorcy do sprzedaży oddawać, by ten biedny hodowca który pielegnował tę trzodę mógł z uzyskanych pieniędzy podatki zapłacić i najróżnorodniejsze potrzeby gospodarcze zaspokoić, musi czekać miesiącami — nim dotyczące urzęda się zmiłują temuż jak z łaski należąca mu kwota wypłaca, albo się go jeszcze za wrzekomy — opór władzy do kryminału zamyka.

A że nie można pominąć milczeniem jaki stosunek jest pomiędzy pomorem świń w Galicji a na Węgrzech przytacza się według urzędowych wykazów statystycznych z 1. grudnia 1902 stan następujący:

Zaraza pyskowa i racicowa w Galicji w 11 na Węgrach 563 gminach:

zapalenie śledziony w Galicji w 3 na Węgrach 24 gm., nosaczna i robaki w Galicji w 4 na Węgrach 44 gminach, parchy w Galicji w 9 na Węgrach 133 gminach, czerwotka u świń w Galicji w 5 na Węgrach 113 gminach, pomór świński w Galicji w 59 na Węgrach 596 gminach, wścieklizna w Galicji w 7 na Węgrach 72 gminach, wykazuje się tedy że 10 razy więcej jest na Węgrzech wypadków a pomimo tego u nas są granice zamknięte, a z Węgier wolno wprowadzać trzodę nie tylko do bicia ale i do chowu. U nas są postawione jak najstrzejsze warunki, a Węgom wolno wszystko bez najmniejszego zastrzeżenia.

Najbardziej w oko wpadającym jest podstępne działanie kartelarzy trzody chlewnej w Galicji, którzy niedosyć że hodow-

ców z dzierają bez litości, potrafili pod zasłoną upadku hodowli wnieść do Rady Państwa memoriał przy poparciu c. k. Namiestnictwa żądający przymusowych targów w Krakowie.

Rzeczywiście każdy głębiej nad tem myślący przyznać musi, że dziwnem jest to żądanie.

W kraju w którym trzoda już 4 razy jest oglądaną iluzorycznem by było ażeby dopomódz do tego w czem leży tylko podstęp kupców bogatych w spółkę związanych, na mocy którego kartelowcy chcą małych handlarzy zniszczyć, aby wcale żadnej konkurencyi nie mieć, potrafili oni fałszywymi zestawieniami w błąd władze wprowadzić, która bez porozumienia się z właściwymi hodowcami zgodziła się na targi przymusowe, a jako takie dla hodowców i drobnych handlarzy zgubne.

My posłowie ludowi znając te zgubne wpływy 6ciu karlistów tworzących kartel trzody w Galicyi jesteśmy przeciwni wszelkim targom przymusowym, a mamy dość dowodów szkodliwości tego, konfinicyą od roku 1890 do roku 1895 w Krakowie i Białej, i to tylko nie możemy pojąć że Władze obrały sobie ten tak bardzo biedny i przygnębiony kraj jak Galicya, za tego kozła ofiarnego i chcąc próbę zrobić z konfinicyą zrobiły ją w Galicyi, wydzierając krajowi i hodowcom miliony ciężko zapracowanego grosza, chcąc próbę zrobić z tępieniem pomoru świń czynią ją w Galicyi i zabierają hodowcom zdrową trzodę ażeby ją żydowi D. Mandlowi w Krakowie po 25 halerzy za kil. bitej wagi na miejsce odstawić, a hodowców całymi miesiącami na wypłatę pieniędzy czekać kazać.

Zapytać się godzi, dlaczego ta konfinicya, ten sposób tępienia pomoru świń nie była i nie są na Węgrzech wypróbowane kiedy tam źródło zarazy w dziesięćkrotny sposób panowało i panuje, — dlaczego Władze które powinnyby być ochroną i podporą chowu bydła i trzody, dają powód

do bezczelnego wyzyskiwania ludzi biednych i są bodźcem do dalszych nadużyć jakie się w takich wypadkach praktykują.

Przypatrzmy się na dalszą gospodarkę na Węgrzech że oni pomimo zaraz i różnych chorób wywieźli ze swego kraju w czasie od 1. stycznia do 1. października 1902 według urzędowego wykazu za granicą.

Wołów do zabicia .	za kwotę K.	58,382 016
„ pociagowych „ „ „		724.880
Byków rozplodowych „ „ „		61.446
„ do zabicia „ „ „		5,661.760
Krów rozplodowych „ „ „		4,251.395
„ do zabicia „ „ „		5,842.980
Bawołów . „ „ „		1,214.230
Młodych . „ „ „		2,499.068
Cieląt . „ „ „		938.400
Owiec i baranów . „ „ „		2,943.976
Jagniąt . „ „ „		90.512
Świń tucz. wyżej 120 kilogr.		

za koron 45,644.170

„ półtucznych od 60—120 kilogr. za koron 42.394

„ chudych i rozplodowych do 60 kilogr. za koron 6.582.954

„ młodych do 10 kilogr. za K. 5.280

wysłali więc bydła i trzoły za kwotę K. 134,885.461 w 9ciu miesiącach, a u nas w kraju nie tylko że dla wolności handlu nie się nie zrobiło lecz w dodatku wprowadzono pomorowe strefy na dobitek handlu i chowu trzodą chlewną w celu wrzekomego stłumienia pomoru świń, który nigdy do wypadków stłumić się nie da, i do dziś ten stan wyjątkowy tylko w Galicyi trwa, — dopuszcza się nowe przymusy targowe bez przyczyny i powodu, li tylko na żądanie 6ciu kartelarzy.

Wobec tego zapytują niżej podpisani:

1) czy Wysoki c. k. Rząd krajowy jest gotów bezzwłocznie znieść stacye superrewizyjne zaprowadzone w Oświęcimie, Szczakowie i Krakowie dla wywozu bydła

rogatego do cesarstwa Niemieckiego i czy od c. k. Rządu centralnego w Wiedniu ma zamiar zażądać natychmiastowego otwarcia wolnego wywozu trzody tak do wszystkich prowincyj austriackich jako też i do Prus

2) czy raczy otworzyć „wolne targi“ w całej Galicyi na bydło i trzodę, a zarazem wszelkiemu przymusowi zatrzymywania pod maską oględzin, karmienie i t. p. bezwarunkowo zaprzeczyć i podstępnemu a fałszywemu postępowaniu kartelarzy trzody chlewnej w Galicyi tamę położyć;

3) Czy Wysoki c. k. Rząd jest gotów w razie przeszkód stawianych u góry — z powodu panujących zaraz, Rządowi centralnemu w Wiedniu udowodnić, że Galicya ani dziesiątej części tych zaraz niema jakie na Węgrzech panują i czy nie należałoby tam właśnie superrewizję i przymusowe oględziny na granicy urządzić aby od zawleczenia zarazy uchronić, ale nie w Galicyi gdzie wszelkie środki ostrożności jak najściślej przeprowadzone są.

4) Kiedyż nareszcie tu wprowadzone w grudniu 1901 strefy pomorowe, które ustanowione w celu stłumienia pomoru świń i tak długo pod stanem wyjątkowym nasz kraj znajdujący się, skoro wypadków

żadnych z powodu zimy niema zniesione zostaną.

Lwów 30. grudnia 1902.

Interpelujący:
Franciszek Krempa.

J. Stapiński, Maryewski, Bojko, Stojalowski, Skołyśzewski, Żardecki, Kramarczyk, Wilczkiewicz, X. Krementowski, Szwed, Potoczek, Szajer, Tomaszewski, Romanowicz.

Marszałek oznajmia, że interpelacje te odstąpi p. komisarzowi rządowemu, następnie wzywa sekretarza do odczytania protokołu z 19. posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje protokół z 19. posiedzenia, który Izba bez rozprawy przyjmuje.

Marszałek oznajmia że protokół z 18 posiedzenia uważa za przyjęty, albowiem nikt nie wniósł żadnego zarzutu przeciw temu protokołowi na postawione w tym kierunku zapytanie Marszałka.

Marszałek zamyka posiedzenie, życząc Członkom Izby pomyślnego Nowego Roku

Koniec posiedzenia godzina 2 minut 15 w nocy.

Marszałek krajowy:
Andrzej Potocki w. r.

Sekretarze:
Mieczysław Urbański w. r.
Kazimierz Lubomirski w. r.